

علوم و فنون ادبی ۲

۱- کدامیک از موارد زیر درباره قلمرو زبانی سبک عراقی صحیح نیست؟

- ۱) چهارچوب زبان بیشتر به همان چهارچوب فارسی سبک خراسانی است، اما تا حدودی تغییر یافته است.
- ۲) «می» کم‌کم جای «همی» را گرفت.
- ۳) لغات فارسی اصیل جایگاه خاصی یافتند و جای لغات عربی را گرفتند.
- ۴) «در» به جای «اندر» در حال جایگزین شدن بود و از واژگانی نظیر «ابا و ابر» استفاده نمی‌شد.

۲- کدام گزینه درباره ویژگی ادبی و فکری نثر در «سبک عراقی» نادرست است؟

- ۱) چون در این دوره استادان بزرگ ظهور نکردند و حوزه‌های علمی از بین رفت، تحقیق و پژوهش بین علما کم‌تر شد.
- ۲) به دلیل کشته شدن و یا متواری شدن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها، از صحت و اتقان مطالب کاسته شد.
- ۳) مدعیان عرفان اندک اندک اصالتشان را از دست دادند و به درسی کردن عرفان و شرح اصطلاحات و ساده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.
- ۴) ادیبان سبک عراقی به جای تعمق و تفکر، به ظاهرسازی و صنایعی چون استعارات دور از ذهن و سجع‌های متوالی روی آوردند.

۳- سبک شعری کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- ۱) بسوزند چوب درختان بی‌بر / سزا خود همین است مر بی بری را
- ۲) بدان کوش تا زود دانا شوی / چو دانا شوی زود والا شوی
- ۳) به قد گویی سرو است در میان قبا / به روی گفتم ماهی است بر نهاده کلاه
- ۴) دواى عاشق دلخسته را معشوق می‌داند / کسی تا درد شناسد نمی‌داند دواى من

۴- ابیات کدام گزینه، همگی، ویژگی‌های فکری سبک عراقی را دارد؟

- الف) روزگاری است که سودای بتان دین من است / غم این کار نشاط دل غمگین من است
ب) که دهد یار مرا از من بیدل خبری؟ / که کند سوی من خسته به رحمت نظری؟
پ) به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود / خیال باشد کاین کار بی‌حواله بر آید
ت) دل غالبه فامست و رخس چون گل زرد است / گویی که شب دوش می و غالبه خوردست
ث) واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند / چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند
- ۱) الف - ت - ث ۲) الف - ث - ب ۳) پ - ت - ث ۴) ث - پ - الف

۵- کدام گزینه درباره تاریخ‌نویسی در سبک عراقی صحیح است؟

- ۱) در متن کتاب ظفرنامه شامی که قدیمی‌ترین تاریخ نوشته شده درباره تیمور است، می‌خوانیم «امیر تیمور به من دستور داد که ساده بنویسم، به‌طوری‌که عامه مردم بفهمند.»
- ۲) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب پیچیده رواج یافت و کاملاً به دور از سادگی نثر خراسانی بود.
- ۳) تاریخ‌نویسی از اواسط دوره مغول، به سبب علاقه شدید مغولان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد.
- ۴) نثر ساده این دوره را نمی‌توان صحیح و بلیغ دانست.

۶- کدامیک از نظر ویژگی‌های زبانی نمی‌تواند مربوط به سبک عراقی باشد؟

- ۱) دریغ است روی از کسی تافتن / که دیگر نشاید چون او یافتن
- ۲) شاه بیدار است حارس خفته گیر / جان فدای خفتگان دل بصیر
- ۳) ایدون فروکشی بخوشی آن می حرام / گویی که شیر مام ز پستان مکی
- ۴) مار از منع عقل مترسان و می بیار / کان شحنه در ولایت ما هیچ کاره نیست

۷- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«یکی دیوار ناستوار بی‌پایه است خودکامی / اگر بادی وزد ناگه، گذارد رو به ویرانی»

- ۱) کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه / که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد
- ۲) اسیر بند گیسویت، کجا در بند جان باشد؟ / ز هی دیوانه عاقل که در بندی چنان باشد
- ۳) شفق بازی‌کنان در جنبش آب / شکوه دیگر و راز دگر داشت
- ۴) اگر در حضرت او قرب یابی / ز ملک هر دو عالم رخ بتابی

۸- کدام بیت با شکل هجایی زیر منطبق است؟

«-UU-/-UU-/-UU-/-UU-»

- ۱) طی زمان کن ای فلک مژده وصل یار را / پاره‌ای از میان ببر این شب انتظار را
- ۲) هجر تو یک باره زبونم گرفت / درد تو ز اندازه برونم گرفت
- ۳) لاف ز نم لاف که تو راست کنی لاف مرا / ناز کنم ناز که من در نظرت معتبرم
- ۴) با پری‌رویان به خلوت روی در روی آوری / خویش را دیوانه سازی و پری خوانی مرا

۹- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- ۱) زبان داد و داستان که تا رستخیز / نبیند نیام مرا تیغ تیز (فَعُولُن - فَعُولُن - فَعُولُن - فَعَل)
- ۲) او سلیمان است و تیغ تیز او انگشتری / وین مبارک پی وزیرش آصف بن برخیا (فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن)
- ۳) گرچه در پای دلم خار جفا بود دگر / گل به دست آمد و در پای دلم خار نماند (فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن - فَعِلُن)
- ۴) گرچه وصالش نه به کوشش دهند / هر قدر ای دل که توانی بکوش (مفتعلن - مفتعلن - مفتعلن - فاعلن)

۱۰- کدام بیت در وزن « مُسْتَفْعِلُن - مُسْتَفْعِلُن - مُسْتَفْعِلُن - مُسْتَفْعِلُن » سروده شده است؟

- ۱) گذر از دست رقیبان نتوان کرد به کویت / مگر آن وقت که در سایه زنهار تو باشم
- ۲) گر نشد اشتیاقی او غالب صبر و عقل من / این به چه زبردست گشت، آن به چه پایمال شد
- ۳) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست / گر امید وصل باشد، همچنان دشوار نیست
- ۴) از سرو گویم یا چمن، از لاله گویم یا سمن؟ / از شمع گویم یا لکن یا رقص گل پیش صبا

۱۱- تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی! / کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست»

- ۱) -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U-
- ۲) -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U-
- ۳) -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U- / -U-
- ۴) -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU- / -UU-

۱۲- پایه‌های آوایی کدام مصرع درست است؟

- ۱) چرا چون لاله خونین دل نباشم؛ چرا چون لاله / خونین دل / نباشم
- ۲) دهان تنگ شیرینش مگر ملک سلیمان است: دهان تن / گ شیرینش / مگر ملک س / لیمانست
- ۳) بس کنم زین باد پیمودن ولیکن چاره نیست: بس کنم زین / باد پیمو / دن ولیکن / چاره نیست
- ۴) یکی نغز بازی کند روزگار: یکی نغز / بازی کند / روزگار

۱۳- نوع تشبیه در کدام گزینه حالت «تشبیه فشرده اضافی» دارد؟

- ۱) از بس که در این بادیهام راهبری نیست / خضر ره خود می‌شمردم ریگ روان را
- ۲) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند / نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند
- ۳) گفتمش سلسله زلف بتان از پی چیست / گفت حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد
- ۴) تنت را دید گل، گویی که در باغ / چو مستان جامه را بدرید بر تن

۱۴- در کدام بیت، هر دو تشبیه «فشرده ترکیب اضافی» و «غیر ترکیبی» وجود دارد؟

- ۱) ای در کمند زلف تو حلقه فریب / وی در کمان ابروی تو ناوک حیل
- ۲) دیوان حافظی تو و دیوانه تو من / اما پری به دیدن دیوان نیامدی
- ۳) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دل‌ها وطن داری
- ۴) عارض گلگون بنما، دم ز گلستان چه زنی؟ / سنبل مشکین بگشا، دسته ریحان چه کنی؟

۱۵- در کدام گزینه، تمام ارکان «تشبیه» آمده است؟

- ۱) خرد را تو روشن بصر کرده‌ای / چراغ هدایت تو بر کرده‌ای
- ۲) از بس که کوتاه است و سیاه زلف یار من / گویی که روز من بود و روزگار من
- ۳) هنگام نوبهار و لب جویبار و کشت / دریا ب که تو حوری و این بهشت
- ۴) همچو رخت اختری دیده گردون ندید / گرچه به گرد سرت گشت ز بالا و پست